

Beschikking, houdende toestemming voor het uitvoeren van vluchten met twee Oostenrijkse experimentele remotely piloted helicopters door Schiebel in het kader van het Airica project – deel 2

Datum: 3 december 2015

Nummer: ILT-2015/82215

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

Handelende in overeenstemming met de Minister van Defensie;

Gelezen het verzoek van Schiebel via het NLR (Jan-Floris.Boer@nlr.nl), ontvangen op 5, 6, 9, 10, 12, 13, 19, 26, 27, 28 en 29 oktober 2015, 13 november 2015, 2 en 3 december 2015 en de e-mails van Austrocontrol van 9 oktober 2015 en 3 en 4 november 2015;

Gezien:

het belang van praktisch onderzoek naar de effectiviteit van specifiek ontwikkelde botsingsvermijdingssystemen in op afstand bestuurde luchtvaartuigen, onder andere verricht in het project Airica waarin het NLR onder andere samenwerkt met Schiebel, Austrocontrol en het Ministerie van Defensie; de documentatie over het project met onder andere de te gebruiken luchtvaartuigen, de operationele plannen en risico-analyses voor zover het gaat om vluchten in het RPAS-testgebied van het NLR bij Emmeloord en in de CTR De Kooy/EHR 8;

Gelet op artikel 8 van het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (ICAO-verdrag) en artikel 5.5, derde lid, van de Wet luchtvaart;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Aan Schiebel Elektronische Geraete GmbH wordt toestemming verleend als bedoeld in artikel 8 van het Internationale Verdrag inzake de burgerluchtvaart (Verdrag van Chicago) om vluchten uit te voeren in CTR De Kooy en EHR 8 met de op afstand bestuurde experimentele luchtvaartuigen, type S-100 Camcopter, met nationaliteits- en inschrijvingskenmerk OE-YAD (SN320) of OE-YAE (SN323) en zonder dat de luchtvaartuigen zijn voorzien van een geldig bewijs van luchtwaardigheid en geluidscertificaat.
2. Schiebel Elektronische Geraete GmbH fungeert bij de voorbereiding en uitvoering van de vluchten als exploitant van de in het eerste lid genoemde luchtvaartuigen.

Artikel 2

Aan deze toestemming zijn de volgende voorschriften en beperkingen verbonden:

- a. de vluchten vinden plaats gedurende de daglichtperiode zoals gepubliceerd in het AIP Netherlands GEN 2.7;
- b. de vluchten worden uitgevoerd conform de operationele plannen die voor de uitvoering van **de test- en demonstratievluchten in CTR De Kooy en EHR 8** zijn ingediend; bij vluchten in deze gebieden voeren de S-100 Camcopters een geactiveerde Mode S SSR-transponder;
- c. de exploitant is ervoor verantwoordelijk dat de piloot altijd direct de koers en hoogte van het luchtvaartuig kan wijzigen, ook als bij normale vluchtuitvoering geen sprake is van manuele besturing van de UAS;
- d. de exploitant wijst voor de desbetreffende vlucht een gezagvoerder aan onder wiens verantwoordelijkheid de vlucht wordt uitgevoerd; vóór de vlucht neemt de gezagvoerder kennis van alle gegevens en inlichtingen die voor de uitvoering van de vlucht van belang kunnen zijn;
- e. de exploitant wijst naast de gezagvoerder en/of piloot voor de desbetreffende vlucht een waarnemer aan; het is de taak van de waarnemer om de gezagvoerder tijdens de vlucht te voorzien van informatie over de omgeving en de daarmee samenhangende botsingsrisico's en zo nodig daaromtrent instructies te geven;
- f. verzekering;

- 1°. de exploitant is verzekerd voor aansprakelijkheid bij ongevallen al dan niet resulterend in schade of letsel ten aanzien van derden;
- 2°. de exploitant voldoet ten minste aan de verzekeringseisen zoals deze zijn vastgelegd in Verordening (EG) nr. 785/2004 van het Europees parlement en de Raad van 21 april 2004, betreffende de verzekeringseisen voor luchtvervoerders en exploitanten van luchtvaartuigen;
- g. de exploitant stelt voor iedere vlucht ten minste één veilige positie voor het UAS vast voor die gevallen waarbij de communicatie tussen de UAS en het externe besturingsstation wordt verbroken;
- h. de exploitant stelt voor iedere vlucht een plan vast waaruit in ieder geval volgt dat de risico's worden gemitigeerd van een mogelijke botsing met overig luchtverkeer dan wel mensenmenigten, constructies en gebouwen op de grond;
- i. voorvalmeldingen:
  - 1°. De exploitant meldt voorvallen en ernstige incidenten binnen 72 uur aan het Analyse Bureau Luchtvaartvoorvallen van de Inspectie Leefomgeving en Transport ingevolge de Regeling melding voorvallen in de burgerluchtvaart; zie www.ilent.nl onder 'luchtvaartvoorval melden' en www.ais-netherlands.nl voor AIC-B 02/10;
  - 2°. ongevallen (= met gewonde(n) of dode(n)) moeten (na de hulpverleningsoproep) direct worden gemeld aan:
    - a) de OVV via 0800 MELDOVV of 0800 6353 688, en
    - b) de crisiscoördinator van ILT: 070 456 3434;
  - 3°. incidenten worden binnen exploitant geadministreerd en beoordeeld en het management bekijkt of deze moeten leiden tot verbeteringen van de bedrijfsvoering, in ieder geval wanneer de incidenten betrekking hebben op de vluchttuitvoering;
- j. de exploitant is ervoor verantwoordelijk dat voldoende voor de vluchttuitvoering met dit luchtvaartuig opgeleid, gekwalificeerd en vakkundig personeel wordt ingezet bij de lichte UAS-vluchttuitvoering;
- k. personeel dat gemoeid is met de vluchtvoorbereiding of -uitvoering van de lichte UAS, werkt niet met het systeem indien er sprake is van een omstandigheid waarbij vermoeidheid of een gevoel van niet fit zijn een gevaar voor de luchtwaardigheid of de vlucht zou kunnen opleveren.

Artikel 3

Deze beschikking treedt in werking op 7 december 2015 en vervalt met ingang van 11 december 2015.

*DE STAATSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
DE SENIOR INSPECTEUR ILT/VERGUNNINGEN,
G. Kruiswijk*

Bezwaarclausule

Indien u het niet eens bent met deze beschikking, kunt u hiertegen op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na de datum waarop deze beschikking is verzonden, schriftelijk bezwaar aantekenen.

Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- de gronden van het bezwaar.

Het bezwaarschrift kunt u richten aan:

Inspectie Leefomgeving en Transport
Postbus 16191
2500 BD Den Haag